

Sorsok statisztikája

A statisztikák mindig igazat mondanak, a maguk módján. Néha nem mondják ki a teljes igazságot. Most is így van. A maguk adatnyelvével egyszerűen nem képesek kibeszélni azt a szomorúságot, csapást, tragédiát, amit — egy-egy ember, egy-egy család sorsában — az üzemi balesetek jelentenek.

Felhős homlokkal

Számokat diktál Kiss László, a Szakszervezetek Csongrád megyei Tanácsának munkásvédelmi főfelügyelője. Gondterhelt az arca, pedig van javulás. 1966-hoz viszonyítva tavaly százzal csökkent a balesetek száma, több mint 3000-rel kevesebb a baleset miatti munkanapvesztés. De: több volt a halálos szerencsétlenség. Míg 1966-ban hatan, tavaly tizennégyen vesztek életüket üzemi baleset következtében. Erre a tényre csak felhős homlokkal gondolhat az ember.

De hát miért? „Kihagyások” ilyen vagy olyan értelemben. A baleseti óvrendszabályok megszegése, ellenőrzés hiánya a vezetők részéről, s négyeszer a dolgozók felelőtlensége, figyelmetlenség, vagy virtuskodás. A gép, a szerszám jó barát, alkotótárs, de csak míg szabadjárta nem engedik.

Erre tanítanak a példák. A Kenderfőgyárban Tokodi János művezető gyakorlati oktatás nélkül helyezte Papp Annát a munkagéphez. Ezért a szabályszegésért a lány fizetett: hüvelykujja elvesztésével. Csonkulásos baleset — életre szóló.

Mint ezt, a halálos balesetek nagy részét is meg lehetett, s kellett volna akadályozni! — mondja a munkásvédelmi felügyelő.

Akár a munkásvédelmi felügyelő. A Csongrád megyei Víz- és Csatornaművek makói tisztítótelepén védőfelszerelés nélkül ment a szennyvízkanába két dolgozó. Egyikük rosszul lett, a másik menteni akarta, s végül mindketten ott lettek halálukát.

Szegeden a MÁV rendezőpályaudvaron egy kocsi-rendező ért halálos baleset januárban. Míg egy vagon másodmagával tolt előre, hátról rájukgurították a következő kocsi. És lehetne még folytatni a sort. Azzal a dolgozóval, aki disszidált pumpált a kerékpárgumiba és robbanás áldozata lett; azzal a sofőrrel, aki vízért vágott át a síneken, s halálra gázolta a vonat. A felelőtlenség életveszélyes — tanítják mindezek a példák. De már sok hasonló példa tanította ezt. Vajon mikor vonják le belőlük a következtetést, akire tartozik?

Ki a felelős?

Erre a kérdésre egy összesítés azt feleli, csak 30 esetben a vállalat, a többi esetben maga a sérült. Ezt mondja az egyik számcsoport, amit, mondani sem kell, a vállalatok gereblyézik össze gondosan a maguk igazolására. Viszont a másik — a „Milyen intézkedés történt a baleset után?” című — egészen mást bizonyít. Műszaki és szervezési intézkedés alig száz, a szabályok újraoktatása viszont több ezer alkalommal követte a bajt. Ez kissé furcsa. Ha ugyanis a dolgozó volt felelős, mint azt annyiszor bizonyították, sőt bizonyították is a munkahelyen, akkor miért kellett újraoktatni a rendszabályokat valamennyi ott dolgozónak? Nyilván,

mert valamilyen mulasztás bevallatlanul, de csak terhelte lelkiismeretüket. Így látszik ki a lóláb a számoszlopok mögül.

Lelkiismerettel

Ez pedig arra inti a munkásvédelmi apparátust, hogy a továbbiakban még többet kell tenni a munkásvédelemben a balesetek megelőzésére. Az ideai munkásvédelmi feladatok elsősorban erre irányulnak az óvrendszabályok betartásával, a megelőző intézkedések megtételével, emberséggel, lelkiismeretességgel kívánják megelőzni a tragédiákat. Követendő az a tendencia, ahogyan a Kenderfő- és Szővőipari Vállalat vezérigazgatója személyesen ellenőrizte, megtették-e a szakszervezet által javasolt intézkedéseket, s ahol erre nem került sor, büntetést szabott ki a mulasztókra.

S. M.

Hatalmas műtrágyagyár épül

A peremartoni ipari robotanyag-gyár igazgatója aláírta azt a beruházási szerződést, amely vegyiparunk egyik legújabb és legnagyobb szabású vállalkozását indítja el. A beruházásról, a gazdaságirányítás új elveinek megfelelően, a gyár igazgatósága ezúttal már saját hatáskörében döntött. Nitrogént, foszfort, káliumot, sőt, ha a megrendelők úgy igénylik, különböző nyomelemeket is tartalmazó műtrágya gyártására rendezkednek be, angol tervek alapján, angol gépekkel.

A világ egyik legkorszerűbb műtrágyáját gyártjuk majd. Felhasználásával a mezőgazdasági üzemek legalább 20 százalékos költségmegtakarítást érhetnek el.

Az új üzem 1970-ben kezdi meg a termelést. (MTI)

Vasas kollektív szerződések

A Vasas Szakszervezet a hozzá tartozó vállalatoknál megvizsgálta a kollektív szerződések tapasztalatait. A 154 vállalat közül százhusznál a múlt év végéig aláírták a szerződést, a többinél januárban és február első felében került erre sor.

A szerződéstervezetek vitáiban sokféle formában érvényesült az üzemi demokrácia. A Csepel Művekben például majdnem kétezer fejtették ki véleményüket a tervezetről és 1550 javaslat hangozott el. A vállalatvezetőségek és a szakszervezeti tanácsok számos javaslatot figyelembe vettek a végső szövegezéskor. A javaslatok kétharmadát azonban nem lehetett elfogadni, mert azok vagy a Munka Törvénykönyve rendelkezéseibe ütköztek, vagy olyan anyagi kívánásokat tartalmaztak, amelyeknek a vállalat nem tud eleget tenni. Olyan helyeken is kérték a 44 órás munkahét bevezetését már ez év közepétől, ahol ennek feltételei még nincsenek meg. Így is több helyen előfordult, hogy irreális, vagy a Munka Törvénykönyvének ellentmondó kollektív szerződést írtak alá. A REMIX-ben és a DIMÁVAG-ban például a felmondási időt illetően más jogokat adtak a vállalatnak, mint a dolgozóknak.

A szakszervezet álláspontja szerint ott, ahol jogszabályokkal ellentétesek a kollektív szerződések, vagy azok egyes részei, a KGM-mel közösen kötelezni kell a

vállalatot a módosításra. A mostani és a későbbi tapasztalatok felhasználásával úgy kell előkészíteni a következő kollektív szerződéseket, hogy a megfelelő segédanyagok, állásfoglalások, irányelvek legkésőbb augusztusban a vállalatok rendelkezésére álljanak. (MTI)

Hévíz kontra földgáz

Mi lesz a melegvízű közfolyókkal?

Gyakran kérdezik a Csendes, a Szél és a Szivárvány utca környéki lakók: mikor adnak azok a közfolyók meleg vizet, amelyeket a termálkút hálózatára építettek több helyen is a Szél és a Szivárvány utcában? A szerkesztőségünknek küldött levelekre minden esetben kitérő választ adott a III. kerületi tanács építési és közlekedési csoportjának vezetője, Gladics József, hiszen más információval nem is szolgált: a termálvízhálózat, amely a textilművekben fűtőközvetítő épült, nem az ő beruházásuk, de nem is a városi tanácsé. Ha egyikük sem, akkor kié?

Tóth József, a tanács vb építési és közlekedési osztályának vezetője arról tájékoztattott, hogy a szóban forgó hálózatban még nem is szalad végig a termálvíz. A

nyomáspróbát az eternitetekén meg ezután végzik el. Rövidebben szólva: a textilművekben fűtő termálkút meg meg sem nyitották, tehát a csurgalékvíz nem szaladhat végig a hálózatban, amelyre rákapcsolták több közfolyót. Noha a hálózatot a szekunder és primárvíznek annak idején lefektették, a termálvíz felhasználásának technológiai kidolgozásában csak a kísérleti stádiumban tartanak. A textilművek termálvízű fűtési rendszerének gyakorlati eredményétől függ majd, hogy mennyi és milyen hőmérsékletű víz lesz a hálózatban.

Annai bizonyos, hogy a szegedi KÖJÁL sem járult hozzá annak idején, hogy a gyermekek és a felnőttek testi épségét egyaránt veszélyeztető forró víz a közfolyókba jusson. Ha a csurgalékvíz kellő hőfokú (35—40 C), akkor nyilvánvalóan érdemes lesz bekapcsolni a közfolyókba. Jósolni azonban nem lehet.

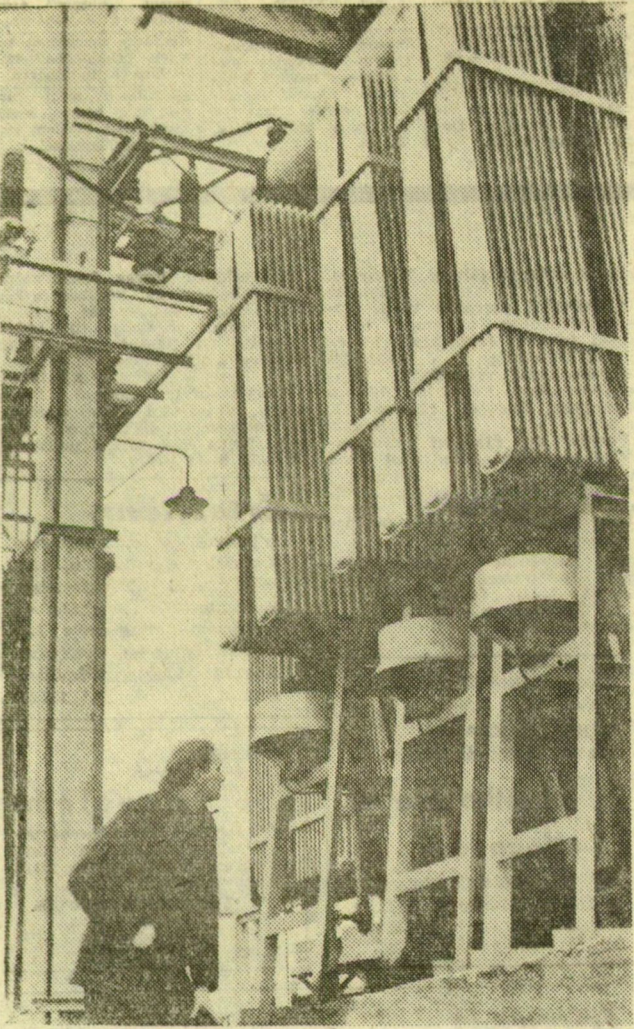
Időközben ugyanis változtak Szegeden a leendő termálkút felhasználásának módjai, általában a termálvízhez kapcsolódó elgondolások. Megjelent az új energiahordozó, a földgáz, amelynek elvezetése lényegesen kevesebbet kerül, mint a termálvíz. Ebből a megfontolásból kapott Szegeden mindenütt zöld utat a földgáz, egyelőre a termálvíz „rovására”. Az utóbbiból a föld alatti készletek száz év múlva is ugyanazok lesznek, mint ma, felhasználásukat éppen ezért nem szükséges siettetni. Alaposan kell mérlegelni, hogy hol, hogyan és milyen mértékben hasznosíthatjuk a jövőben a termálvizet. A programban továbbra is szerepel Újszegeden két

termálkút fűtése és vízének további hasznosítása.

Amikor a textilművekben fűtő termálkút szerepelt a programban, a ráépített hálózat tervezésekor 1963-at írtunk. Akkor még nagy távolságokról hoztuk a szent és a földgázt. Azóta viszont előnyösen változtak a körülmények, a földgázért érdemesebb nagyobb erőfeszítéseket tenni. A Csendes, a Szél és a Szivárvány utcai közfolyókkal kapcsolatban az is elképzelhető, hogy lesznek ők, mert nem lesz annyi víz és megfelelő hőfokú, hogy a textilművek mellett másutt is felhasználhassák. Az is lehetséges, hogy a hálózatból az eternitet vezeték marad a termálvíznek, a mellette fekvő vascsövet pedig felhasználják földgáz továbbítására.

L. F.

Kondenzátor óriások

Hónapról hónapra több gép, villamos készülék fogyasztja az áramot Szegeden, a megyében, egész Dél-Magyarország területén. A villamos energia az országos hálózatból, s külföldről az Óthalmi úti OVIT alállomás berendezésén keresztül jut a városok vezetékeibe; nagy teljesítményű transzformátorok „szelidítik” hétköznapi használatra a több mint százézer voltos áramot. A korszerűbb ellátás érdekében a növekvő igények

zavartalan kielégítéseért az Országos Villamos Távhvezeték Vállalat állandóan fejleszt új állomásait. Tavaly az Óthalmi úti telep is gazdagodott: új, nagy teljesítményű kondenzátort állítottak munkába, amellyel a hálózati veszteségeket csökkentették, egyenletesebbé tették Dél-Magyarország áramellátását. Az idén folytatódik a bővítés, újabb óriás kondenzátort szerelnek fel az állomás

Tiszta udvar, rendes ház

Hasznos kezdeményezés indult útjára a Szegedi Konzervgyárban: előadásokkal, filmekkel és későbbi versenyszerű vetélkedőkkel segítik a dolgozók egészségügyi alapismereteinek gyarapodását. Azért is dicséretes ez a törekvés, mert egy élelmiszeripari üzemen elsőrangú követelmény az egészségügyi szabályok betartása és ismerete.

A vállalat új klubjában kitűnő lehetőség adódik előadások és filmvetítések megtartására. A filmeket a KÖJÁL minden esetben biztosítja az üzem számára, s a vetítés előtt a közegészségügyi intézet, vagy a vállalat orvosa tart rövid tájékoztató előadást.

Néhány ilyen rendezvényre már sor került az elmúlt időszakban. Például a véradással kapcsolatos előadás és film után a gyárból kétszer annyian jelentkeztek véradásra, mint régebben. Igen hasznos volt a munkaruhák tisztántartásáról szóló tájékoztató, s ugyancsak eredményes volt az üzem tisztaságával kapcsolatos előadás. Legközelebb a járványos megbetegedésekről, illetve azokról a fertőző betegségekről lesz szó, amelyekből a vizsgálatokat kötelezően rendelt írja elő minden élelmiszeripari dolgozó számára.

A vállalatnál ezekre a közérdekű rendezvényekre a teli idősokban kerül sor. E rendezvények elősegítik a szocialista brigádok felajánlásainak a teljesítését is. Úgy tervezik, hogy ősszel a gyári klubban Ki mit tud? vetélkedőt szerveznek egészségügyi alapismeretekből. Áttételesen olyan ez a kezdeményezés, amely akár jelszavát is kaphatna, az ismert átfogalmazásával: „Tiszta udvar, rendes ház”.

SZOMBAT, 1968. MÁRCIUS 2.

DEL-MAGYARORSZAG 3

Kilenc rádiójáték

Az idei nemzetközi rádiójáték-fesztivál programjáról adott tájékoztatót pénteken a rádióban dr. Lékay Ottó fődramaturg. Április 4-től május 6-ig kilenc rádiójátékot mutatnak be, mintegy 30 ország hangjáték-irodalmából választották ki az előadásra kerülő műveket.